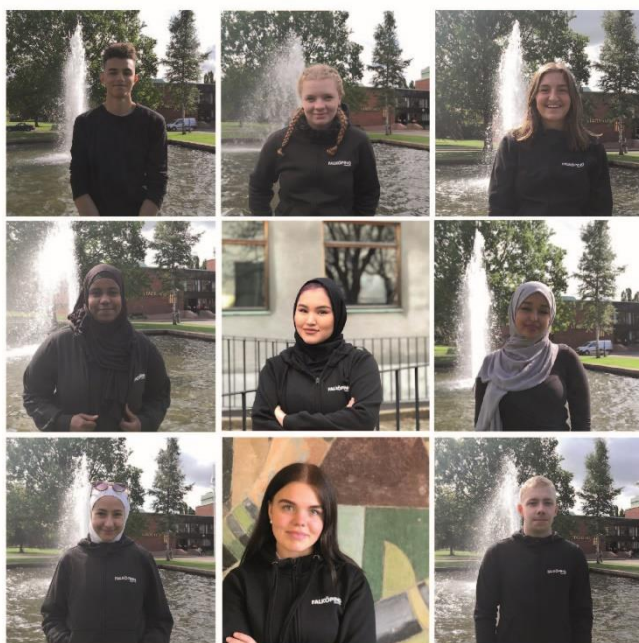

Ungas förslag till

Det goda livet i FALKÖPING

FALKÖPING
KOMMUNEN

Förslagen är baserade på resultatet från Lupp 2018 och den analys som gjordes tillsammans med unga under 2019.

KONTAKT

Unga kommunutvecklare

ungakommunutvecklare@falkoping.se

Karoline Jernsparv

Karoline.jernsparv@falkoping.se

0515–88 50 27

UNGAS FÖRSLAG FÖR DET GODA LIVET I FALKÖPING

Ungas psykiska ohälsa har ökat med 100% de senaste 10 åren. I Falköping ser vi att det främst är tjejer som upplever psykisk ohälsa och somatiska besvär mer än dubbelt så ofta som killar gör och det ökar ständigt. Detta är något som vi måste ändra på idag och därför har vi tagit fram den här handlingsplanen. Handlingsplanen innehåller förslag inom fem olika områden som alla kan påverka den psykiska hälsan. Förslagen har tagits fram för att få fler att må bättre.

Innehållet är baserat på resultatet från LUPP undersökningen (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken). Efter LUPP undersökningen gjordes återkoppling till alla deltagarna där kompletterande frågor ställdes. Detta har Unga tar ordet sammanställt. Förslagen är baserade på svar från ungdomar i Falköpings kommun. I olika områden beskrivs bakgrunden, problemet och konkreta förslag som alla förvaltningar och verksamheter i kommunen kan genomföra.

För att kunna jobba med unga behöver man ha kunskap om unga, därför är den här handlingsplanen bra eftersom dessa förslag sammanfattar vad kommunen behöver prioritera för att förbättra livsvillkor för unga i Falköping.

I målet om ett socialt hållbart Falköping lyder följande “Alla barn och unga som lever och verkar i kommunen ska känna sig delaktiga i och medansvariga för samhällsutvecklingen”. Att arbeta med de här förslagen, som har sin grund på nationella ungdomspolitiken och barnkonventionen, är ett sätt att uppnå ett socialt hållbart Falköping.

Med ansvar för framtiden

/Unga kommunutvecklare

TRAKASSERIER MOT TJEJER I SKOLAN

Bakgrund

Tjejer känner sig mindre trygga på offentliga platser som i kollektivtrafik, på stan/i centrum och på fritidsgårdar. Om känslan av otrygghet fortsätter att öka hos unga tjejer kan det leda till att allmänna platser inte upplevs tillgängliga för tjejer.

Var tredje tjej i årskurs 8 uppger att de har utsatts för mobbning eller trakasserier enstaka eller flera gånger det senaste halvåret (i Lupp 2018). I år 2 är det var femte tjej. Siffrorna är ungefär samma som rikssnittet. 86% av de tjejer som utsatts för trakasserier har blivit utsatta i skolan. Det näst vanligaste är på internet/i mobilen (29%).

Tjejer upplever också i högre utsträckning att de blir orättvist behandlade och mått dåligt på grund av det. Det handlar då till största del om andra elever eller ungdomar och personal inom skola. Varför tjejerna upplever sig orättvist behandlade vet vi inte idag. Hela 84% har uppgivit "annan orsak" i Lupp-enkäten, vilket ju gör det svårtolkat.

Skolan ska vara en trygg plats utan trakasserier. Diskrimineringsfri skola skulle leda till att unga tjejer mår bättre, får studiero och bättre studieresultat. Detta kan vara ett skydd mot psykisk ohälsa.

Problem

Otrygghet och utsatthet bland unga tjejer leder till ohälsa. Det finns tydliga samband mellan otrygghet, utsatthet och hälsa. De som utsätts för mobbning eller otrygga situationer har också en sämre hälsa.

Förslag

- Kunskapen om vad trakasserier är måste öka, både för elever och lärare. Film om vanliga händelser och exempel gällande trakasserier, för att sprida i skolan.
- Skolan behöver bli bättre på att upptäcka trakasserier och jobba med att stärka mänskliga rättigheter. Att jobba med förebilder i skolan (föreläsare m.m.) och evenemang kring ämnet kan vara en strategi.
- Sprida barnkonventionen och barnets rättigheter till barn, föräldrar och personal som möter barn i sin vardag. Genom förskola och föräldrastöd kan kunskap kring barns rättigheter stärkas.

UNGDOMSINFLYTANDE MINSKAR PSYKISK OHÄLSA

Bakgrund

Forskning visar att unga har lägre politiska kunskaper och förtroende men har ändå ganska relativt stabilt intresse för samhällsfrågor. Enligt Lupp visar det sig att ungdomarna i Falköpings kommun har lägre förtroende för politikerna än tidigare. Men samma visas även i riket. Mindre förtroende för politikerna behöver inte betyda något negativt utan det visar även på att ungdomarna är kritiska och tänker själva. Enligt MUCF visar det sig att ungdomar har lika mycket politik- och samhällsintresse som vuxna men att unga har mindre påverkan och inflytande. Färre ungdomar väljer att engagera sig i samhällsfrågor och i politiska frågor, detta gör att de får mindre kunskap om hur ett demokratisk beslutprocess går till.

Problem

En anledning till att färre ungdomar engagerar sig kan vara att de inte uppfattar att beslutsfattare och makthavare lyssnar eller är intresserade av deras åsikter. Många ungdomar uppger att deras åsikter inte skulle spela någon roll. Utan inflytande och med upplevelsen av ett utanförskap brister också förtroendet för samhället. För att främja en god psyisk och fysisk hälsa är det viktigt att det finns förutsättningar att delta och påverka i samhället.

Förslag

- Elevråden ska ha mer makt och inflytande att bestämma över saker i skolan.
- Flera insatser för att få ungdomar att bli mer politisk inkluderade behövs. Öka antal forum och dialoger med unga där påverkansmöjligheten är på riktigt. Det ska vara enkelt att vara med.

MENINGSFULL FRITID FÖR ALLA

Bakgrund

Enkäten Lupp visar att mer än 85 % av unga i Falköpings kommun är nöjda med sin fritid. Dock är det ungefär en tredjedel som uppger att det inte finns tillräckligt att göra på fritiden. Av de som inte är nöjda med sin fritid uppger att det beror på bland annat dessa faktorer:

Ekonomi; statistiken i Lupp visar att nästan hälften av eleverna i årskurs 2 anser att aktiviteterna som anordnas är för dyra. Den visar även en koppling mellan den andel som upplever meningslös fritid och unga som oroar sig för sina föräldrars ekonomi. Den ekonomiska faktorn utgör därför en stor del i om man upplever en meningsfull fritid eller inte - många har inte råd med de aktiviteter som finns.

Tillgänglighet: nästan hälften av eleverna i båda årskurserna svarar att de inte har möjlighet att ta sig till de befintliga aktiviteterna. Det beror i sin tur på exempelvis var man bor och om förbindning i form av kollektivtrafik etc finns tillgänglig. Det finns även en andel som upplever att de på grund av sjukdom eller nedsatt funktion blir begränsade när det gäller aktiviteter. Faktorer såsom var man bor och ifall aktiviteter/platser är anpassade för speciella förutsättningar begränsar alltså ungas fritid.

Utbud: en stor andel anser att det inte finns någonting att göra på fritiden, samtidigt som den andel som svarat att utbudet är stort upplever att det inte finns något som intresserar dem. Utbudet är alltså, vad vi kan läsa av statistiken, förhållandevis stort men inte särskilt varierat.

Dessa olika faktorer utgör tillsammans en grund för jämställdheten bland de unga i kommunen. Alla ska, oberoende av ekonomiska förutsättningar, tillgänglighet och intressen, ha samma möjlighet till en meningsfull fritid. I vissa fall kan t.o.m en ofrivillig exkludering skapas bland unga i vår kommun.

Problem

Unga i Falköping har inte samma förutsättningar till en meningsfull fritid.

Förslag

- Stötta ungdomar som vill organisera sig och möjliggöra fler fritidssysselsättningar
- Kommunala lokaler måste bli mer tillgängliga. Det ska vara lätt att ta sig dit och det ska vara anpassat efter aktivitetet samt fungera för olika funktionsvariationer.
- Lokal ungdomsrabatt så att unga får rabatt på caféer i Falköping (13-25 år) samt lägre hyra av lokaler och anläggningar (18-25 år)
- Behöver göras flera saker på fler orter, uppmana lokala aktörer att arrangera

SKOLA OCH STRESS

Bakgrund

Ungdomars psykiska hälsa har försämrats såväl lokalt som nationellt de senaste åren. Det finns också en tydlig könsskillnad. I Falköping är det 65% av alla tjejer bedömer sitt mående till mycket eller ganska bra medan 85% av alla killar tycker att de mår mycket eller ganska bra.

Men vi ser i dessa siffror att något har hänt med tjejernas mående. Deras bedömning av att de mår mycket eller ganska bra har sjunkit med hela 13% mellan år 2015 - 2018 medan killarna har exakt samma siffra.

Tjejers ohälsa ökar i snabb takt. Om vi inte tar dessa signaler på allvar så riskerar det att bli ett stort samhällsproblem som också kommer att ge negativa konsekvenser för individer i form av psykisk ohälsa.

60% av tjejerna känner sig stressade flera gånger i veckan. Motsvarande siffra för killar är 30%. Stressen beror på skolans krav på prestation, känsla av otillräcklighet och känsla av att inte hinna med samt känslan av att inte kunna leverera det som förväntas. Nästan alla i undersökningen tar upp läxor och prov som stort stressmoment.

Brist på fritid tar ungdomarna också upp som stressfaktor. Många måste aktivt välja bort fritidssysselsättningar som träning, föreningsaktiviteter och socialt umgänge för att hinna med alla måsten i skolan. Tjejer och killar nämner förbättringsåtgärder i form av lagom mängd läxor eller inga alls liksom möjlighet till egen studietid under skoltid. Möjlighet till kortare skoltid som möjliggör mer fritid nämns i undersökningen.

En stor stressfaktor hos ungdomar är känslan av att man måste passa in i sammanhanget och vara snygg, framåt och medveten. Att under dagarna vistas i ett enda stort socialt sammanhang som skolan är; kan vara oerhört stressande.

Problem

Vi ser att stressen är den största faktorn bakom ungdomars ohälsa. Detta gäller främst bland tjejerna som generellt har ökad ohälsa.

Förslag

- Inplanerade hälsobesök varje år med fokus på psykisk (o)hälsa, både högstadiet och gymnasiet
- Erbjuder en timme "läxhjälp" i slutet av alla skoldagar för de som inte har studiemiljö, ro och/eller stöttning hemma

Förslag för att tillgodose ungas behov kring undervisning och examination:

- Större samspel mellan lärarna så att läxor/prov sprider ut sig
- Mer fokus på att bedöma eleven på lektionstid och inte enbart under provning.
- Bedöma och variera hur eleverna skall examineras.
- Individ och eller klass-anpassa undervisningen, ha en dialog!
- Lyft fram goda exempel – hur andra lärare/skolor jobbar med delaktighet

SKOLMATENS KVALITÉ

Bakgrund

Resultaten i LUPP undersökningen visade att två tredjedelar av eleverna i årskurs 8 inte är nöjda med skolmaten. Generellt är gymnasieeleverna nöjdare med skolmaten men det finns stora skillnader mellan kön. 37% av killarna och 63% av tjejerna är nöjda med skolmaten.

Gällande elevinflytande över skolmaten ser man att de flesta elever i grundskolor i kommunen upplever att de kan inte påverka skolmaten. Bland annat 12% av tjejerna som går i årskurs 8 upplever att de kan påverka men nästan sju gånger så många fler vill vara med och bestämma. Dessa resultat liknar gymnasiet resultat. Missnöjdheten finns i alla skolor men vissa skolor är extremt utstickande – Gudhem, Kinnarp och Vartofta.

Skolmaten är en viktig del av lärandet då det möjliggör för elever att kunna koncentrera sig under skoldagen såväl bidra till en god hälsa. Det är av dess skäl viktig att se till att eleverna är nöjda med skolmaten. Om eleverna inte tycker om maten finns det stor risk för att dessa elever inte äter alls eller köper onyttiga alternativ i kiosken t.ex. energidrycker och halvfabrikat. Detta påverkar både hälsa och ekonomi negativt. Detta resulterar också i matsvinnet ökar vilket ger negativa effekter på såväl miljön som skolans ekonomiska resurser.

Problem

Utifrån ett hållbart och ekonomiskt perspektiv ser skolmaten bra ut men utifrån vad elever säger läggs inte samma fokus på smaken på maten vilket största delen av elever i skolan tycker är ett problem. Många anser att menyn som erbjuds har "konstiga" matkombinationer och att maten ofta är överkokt eller dåligt tillagad. Det finns ett starkt samband mellan missnöjdhet och möjlighet att påverka. Ju lägre möjlighet till påverkan desto lägre nöjdhet.

Förslag

- Minst ett matråd per termin på alla skolor
- Införa oaviserade kvalitetskontroller som görs av eleverna
- Inkludera och fråga eleverna vad dem tycker om skolmaten, ha dialog och var tydlig med vad som går att påverka och inte